

Instrumenti okoljske politike za zeleno gospodarstvo

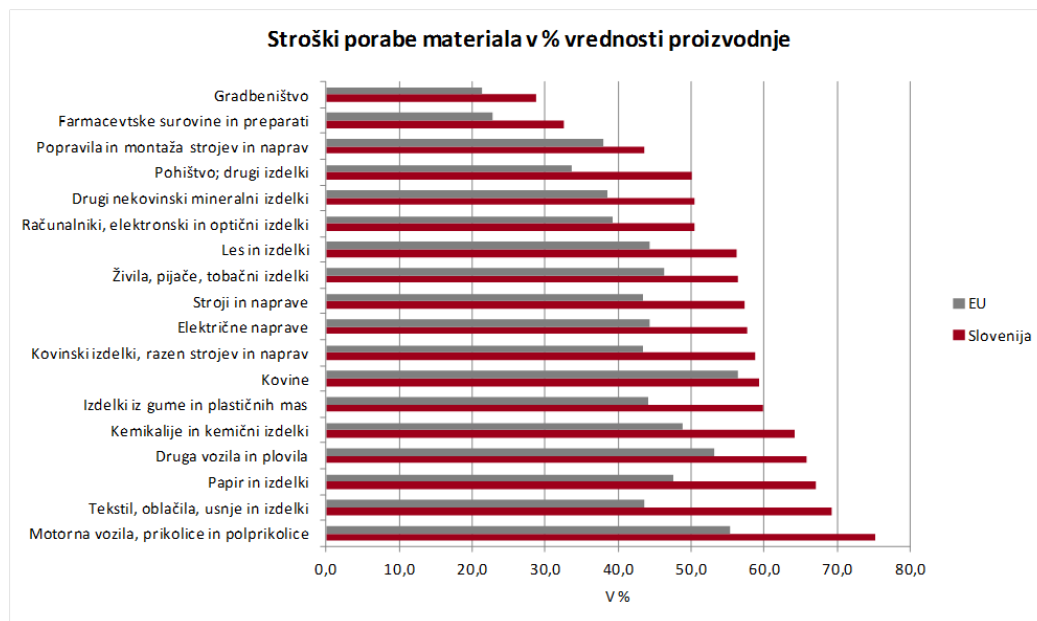
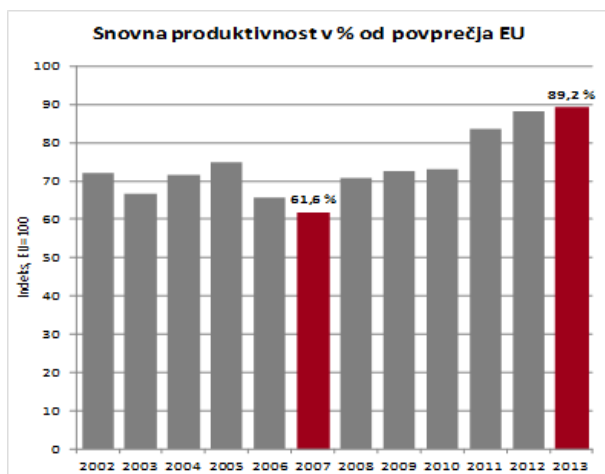

Gospodarska zbornica Slovenije, 2. junij 2016
mag. Tanja Bolte, generalna direktorica, direktorat za okolje MOP

Zeleno gospodarstvo

Mnoga podjetja, države, regije iščejo **odgovor** na pritiske gospodarstva na **okolje** (vključno z zmanjševanjem razpoložljivih virov) + iskanje novega modela **konkurenčnosti** ki bo hkrati omogočal večjo neodvisnost od uvoza

Tudi v Sloveniji je glede na stanje prepoznana potreba po spremembi in odgovor MOP je priprava Okvirnega programa za prehod v zeleno gospodarstvo (OPZG) – v sodelovanju z resorji in drugimi deležniki sodelovati pri oblikovanju sistema za zeleno gospodarstvo.

Zeleno gospodarstvo, okoljski cilji in družbena sprejemljivost

OKOLJSKI CILJI

- zmanjševanje obremenjevanja okolja,
- ohranjanje okolja,
- trajnostna raba naravnih virov,
- zmanjšanje rabe energije in OVE,
- odpravljanje posledic obremenjevanja okolja, izboljšanje porušenega naravnega ravnovesja,
- povečevanje snovne učinkovitosti proizvodnje in potrošnje
- opuščanje in nadomeščanje uporabe nevarnih snovi

DRUŽBENA SPREJEMLJIVOST

- zagotavljanje blaginje

CILJI GOSPODARSTVA

- rast
- zagotavljanje delovnih mest
- krepitev mednarodne konkurenčnosti

Zelena rast: priložnosti, vstop na nove trge, nove kompetence in znanja omogočajo bolj trajno rast in delovna mesta

Cilji okvirnega programa za prehod v zeleno gospodarstvo

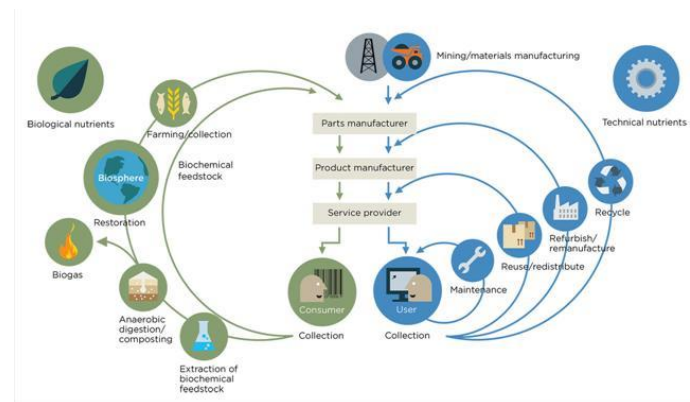
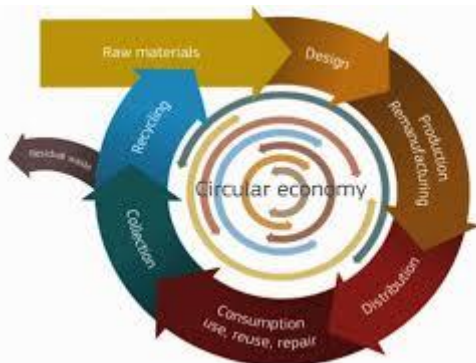
- ❖ povezati ukrepe iz obstoječih strategij
- ❖ jih nadgraditi z nekaterimi novimi ukrepi
- ❖ prispevati k hitrejšemu prehodu v zeleno gospodarstvo
- ❖ proaktivno pristopiti k varovanju okolja
- ❖ nujen pristop varovanja povezati z gospodarsko priložnostjo

Ključni sklopi okvirnega programa za prehod v zeleno gospodarstvo

- ❖ Trajnostno upravljanje z viri
- ❖ Podpora podjetjem za zeleno gospodarstvo in ustvarjanje delovnih mest
- ❖ Spodbujanje povpraševanja po zelenih izdelkih/storitvah in zeleno javno naročanje
- ❖ Zelena proračunska reforma
- ❖ Izobraževanje za zeleno rast
- ❖ Tehnološke inovacije za zeleno rast
- ❖ Trajnostni urbani razvoj/pametne rešitve za zeleni razvoj mest
- ❖ Zelene prakse v kmetijstvu in gozdarstvu
- ❖ Javni sektor kot zgled

Instrumenti okoljske politike – od širših konceptov do konkretnih orodij -1

Koncept krožnega gospodarstva

V Sloveniji: ozaveščanje (konference, izobraževanje, dvig usposobljenosti), tudi skozi mednarodne povezave (Ellen MacArthur) in sofinanciranje mrež (Strategija pametne specializacije)

Industrijska simbioza je koncept, ki ga vse bolj obravnavamo kot strateško orodje za gospodarski razvoj, zeleno rast, inovacije in učinkovito rabo virov.

MOP je podprl vzpostavitev platforme (www.spis.si).

Sistemi ravnanja z okoljem: serija standardov ISO 14000 in sistem EMAS, ki ga je sprejela Evropska komisija. Oba standarda sta prostovoljna in ju lahko pridobi katerakoli vrsta organizacije.

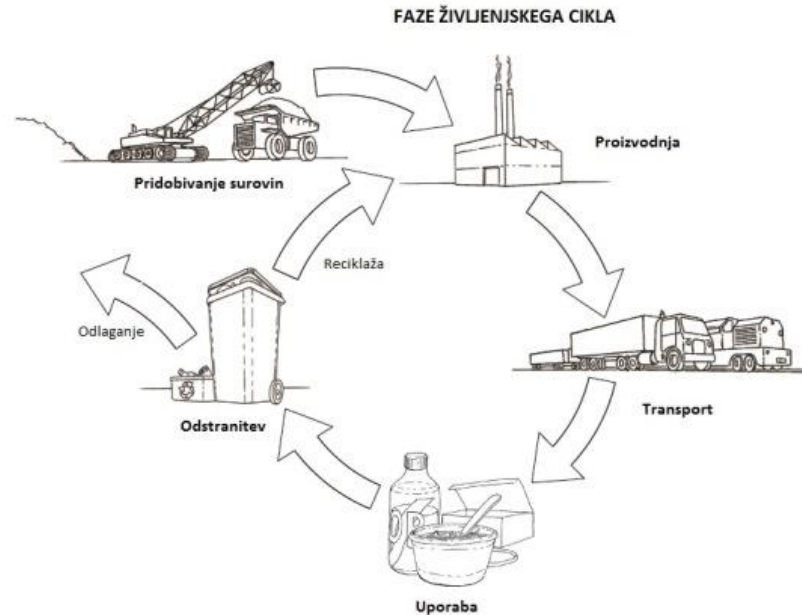
Okoljski pregled je sistematičen in temeljit prikaz okoljske uspešnosti celotne organizacije.

Energijski pregled je orodje, katerega namen je **izboljšati energijsko učinkovitost organizacije**.

Instrumenti okoljske politike – od širših konceptov do konkretnih orodij -2

Analiza življenjskega kroga (LCA) - ovrednoti vse pomembne izpuste in porabo virov, s tem povezane okoljske in zdravstvene vplive.

vir: itpvo.epf.uni-mb

Ocena stroškov v življenjskem krogu (LCC) je orodje, ki lahko dopolnjuje LCA, s katerim ocenjujejo stroške v celotni življenjski dobi izdelka, storitve ali gradnje.

Vpeljuje ga tudi novi Zakon o javnem naročanju.

Okoljsko označevanje - prostovoljna uskladitev z vnaprej določenimi procesi ali merljivimi cilji.

V Sloveniji: Okoljski znak EU – 14 podjetij (preko 40 izdelkov in storitev), EMAS: 10 podjetij

Instrumenti okoljske politike – od širših konceptov do konkretnih orodij - 3

Razširjena odgovornost proizvajalca (EPR) je orodje, ki proizvajalce zavezujejo k fizični in/ali finančni odgovornosti za izdelek v celotnem življenjskem krogu, torej tudi po tem, ko pri potrošniku postane odsluženo blago.

V Sloveniji: odpadna embalaža, izrabljenimi vozila, izrabljene gume, odpadna elektronska in električna oprema, odpadne baterije in akumulatorji, odpadna fitofarmacevtska sredstva (ki vsebujejo nevarne snovi), odpadna zdravila, odpadne nagrobne sveče. Sistem in tokove opredeljuje tudi novi OP za ravnanje z odpadki in preprečevanje.

Zeleno javno naročanje (ZeJN) - javni organi so v Evropi pomembni potrošniki, saj vsako leto porabijo 2 milijardi EUR (kar je 19 % BDP EU). Instrument ZeJN ima precejšen posreden vpliv na ves proizvodni in storitveni sektor – gre za enega najenostavnejših ekonomskih pravil; ustvarjanje večje ponudbe z večjim povpraševanjem.

V Sloveniji: sistem v prenovi, teče medresorsko usklajevanje, predvidoma junija bo v javni obravnavi nov predlog uredbe.

Tržni instrumenti (TI) - spodbude za onesnaževalce, da ti zmanjšajo ali odpravijo negativne okoljske zunanje stroške (angl. *externalities*). Mednje sodijo **okoljski davki, dajatve in subvencije, trgovanje z izpusti** in drugi sistemi trgovanja z dovoljenji,

Edini sistem trgovanja, ki ga uporabljamo v Sloveniji, je sistem trgovanja z izpusti.

Instrumenti okoljske politike – od širših konceptov do konkretnih orodij - 4

Slovenija ima zelo obširen sklop okoljskih davkov za onesnaževanje (ZVO):

- zraka z emisijo ogljikovega dioksida;
- okolja zaradi uporabe mazalnih olj in tekočin;
- okolja zaradi nastajanja izrabljenih motornih vozil;
- okolja zaradi nastajanja odpadne embalaže;
- okolja zaradi nastajanja odpadne električne in elektronske opreme;
- okolja zaradi nastajanja izrabljenih gum;
- okolja zaradi uporabe hlapnih organskih spojin;
- okolja zaradi odvajanja odpadnih voda;
- okolja zaradi odlaganja odpadkov.

Instrumenti okoljske politike – od širših konceptov do konkretnih orodij - 5

Zelena davčna reforma

- Ustanovljena delovna skupina za pripravo predloga v skladu z OP za ZG:
- Vodi jo MF (med člani tudi GZS)

- Analiza obstoječih okoljskih dajatev (trošarine, davek na motorna vozila, okoljske dajatve, prispevki za URE in OVE);
- Analiza izplačil iz državnega in občinskih proračunov, ki imajo vpliv na okolje;
- Priprava izbora možnosti za uvedbo ukrepov na področju javnofinančnih izdatkov
- Proučiti možnosti za odpravo okolju škodljivih subvencij
- Javna razprava predlogov zelene davčne reforme